

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.
0033 OSLO

Sendt pr epost til postmottak@oed.dep.no

Vår ref.: Arvid Bekjorden

Vår dato: 20.12.2018

Hørings svar fra Distriktsenergi vedrørende ordningen med opprinnelsesgarantier og varedeklarasjonen for strøm

Det vises til Olje- og energidepartementets høringsbrev av 21. september 2018 og rapporten - Utredning av opprinnelsesgarantier og varedeklarasjon for strøm.

Distriktsenergi representerer i dette hørings svaret 66 lokale energiverk i Norge.

Stortinget ba regjeringen i 2016 om å vurdere tiltak som kunne "forbedre" ordningen innenfor rammene av EØS-avtalen, ikke avvike eller svekke den, eller omfordele inntektene fra den. Distriktsenergi sitt innspill er basert på dette, ikke hvorvidt vi er "for eller mot" en ordning som uansett er en del av markedet frem til 2030.

Sammendrag:

Distriktsenergi mener opprinnelsesgarantiordningen bør styrkes og videreutvikles.

Distriktsenergi er positive til å forenkle og forbedre NVEs varedeklarasjon.

Litt om opprinnelsesgarantiordningen

Vi opplever at de fleste norske forbrukere og industribedrifter har god samvittighet fordi de bruker fornybar strøm til å drive alt fra panelovner til komfyrer, elbiler og aluminiumsverk.

Samtidig gjør opprinnelsesgarantiordningen, et » EU-system fra 2001», at europeiske forbrukere kan smykke seg med at de har betalt for den samme rene, norske vannkraften som norske strømkunder bruker.

Mange europeere kjøper nemlig «opprinnelsesgarantier», et bevis på at det er produsert like mye fornybar energi som det man bruker. Opprinnelsesgarantier koster i dag fra 0,5 øre til 2,0 øre per kilowatttime.

Disse garantiene er et finansielt instrument, som garanterer at strømmen er produsert, og skiller seg derfor fra strømliveransen i stikkontakten. Der er det fortsatt stor andel vannkraft i norden og stor andel kullkraft lenger sør i europa.

Men i teorien overfører disse garantiene noe av «ansvaret» for Europas kullkraftutslipp til norske strømkunder. Likevel er det få norske forbrukere og industriselskaper som kjøper opprinnelsesgarantier. Mange oppfatter norsk strøm som ren uansett.

På grunn av den lave etterspørselen i Norge eksporterer kraftselskapene 80 til 90 prosent av opprinnelsesgarantiene til utenlandske kunder.

Ordningen nylig styrket

Opprinnelsesgarantiordningen er nylig styrket i det nye fornybardirektivet, og inngår som en del av det felles rammeverket i det indre energimarked i EØS-området. Den har betydning for konkurransedyktigheten til våre medlemmer og for Norge som helhet. Distriktsenergi erfarer at inntektene har sakte men sikkert økt de senere årene og estimeres nå til mellom 1-2 milliarder per år. Dette er penger som i stor grad tilfaller offentlige eiere av fornybar energi. Dersom Norge ikke høster disse inntektene vil konkurrenter i utlandet gjøre det.

Rapporten fra Oslo Economics har noen mangler

Distriktsenergi mener flere av endringsforslagene i rapporten ikke er "forbedringer" og vanskelig vil la seg gjennomføre både praktisk eller juridisk. Rapporten kunne med fordel inneholdt flere drøftelser og eksempler på de positive sidene ved ordningen, slik som økt forbrukermakt, økt konkurransekraft for fornybar energi. Andre positive ting med ordningen er at den gir et transparent og helhetlig dokumentasjonssystem for forbruk av fornybar energi.

Distriktsenergi savner også en bredere diskusjon av de standardene, miljøregnskapene og kravene som er knyttet indirekte til opprinnelsesgarantiordningen.

Distriktsenergi er positiv til å forenkle og forbedre NVEs varedeklarasjon.

Varedeklarasjonen, slik som den blir kommunisert i dag, kan gi forbrukerne et feilaktig bilde av klimavirkningen av norsk strømforbruk. Vi støtter dermed flere av de foreslåtte endringene i rapporten. Navnet kan endres fra "varedeklarasjonen" til "oversikt over kraftdokumentasjon" og begrepet "restmiks" bør vurderes endret til "udokumentert kraft". Videre støtter vi at en bør tydelig skrive at varedeklarasjonen ikke bør brukes som beslutningsgrunnlag for valg av energiløsninger og informere tydeligere om klimanytten av elektrifisering. Vi støtter en bedre omtale av CO₂-utslipp og kvotesystemet ETS. Dette for å unngå en oppfatning om at bruk av elektrisitet medfører CO₂-utslipp.

Vi er positive til at norsk produksjonsmiks og norsk fornybarandel etter fornybardirektivet vises sammen med oversikten over kraftdokumentasjon slik dette delvis gjøres nå og gjøres i andre land.

Obligatorisk for kraftleverandører å kjøpe opprinnelsesgarantier på vegne av alle kunder?

Distriktsenergi støtter ikke forslaget om å gjøre det obligatorisk for kraftleverandører å kjøpe opprinnelsesgarantier på vegne av alle kunder i dagens marked, selv om dette isolert sett ville gjøre ordningen enda mer virkningsfull. Kraftleverandørene, og dermed også kundene,

bør ikke pålegges å forholde seg til eventuelt manglende tilbud av opprinnelsesgarantier siden dette kan medføre unødvendige kostnader og økt risiko.

Utforme norske myndigheters statistikk over energikilder på en måte som reduserer eksport av opprinnelsesgarantier?

Distriktsenergi støtter ikke forslaget om å utforme norske myndigheters statistikk over energikilder på en måte som reduserer eksport av opprinnelsesgarantier. Dette er ingen "forbedring" av ordningen og vil frata fornybarnæringen verdien av opprinnelsesgarantiene og svekke konkurransekraften i et europeisk marked. I tillegg til det samfunnsøkonomiske og bedriftsøkonomiske tapet, må norske myndighetene uansett følge de juridiske rammene for ordningen.

Melde ut Statnett av AIB og gjøre det praktisk vanskelig å eksportere norske opprinnelsesgarantier?

Distriktsenergi støtter ikke forslaget om å melde Statnett ut av AIB og gjøre det "praktisk vanskelig" å eksportere norske opprinnelsesgarantier. Norske opprinnelsesgarantier ville da mest sannsynlig ikke kunne kanselleres i andre land, og en slik utmelding av Statnett fra AIB vil gjøre norske opprinnelsesgarantier verdiløse. Dette vil kunne medføre et inntektstap for norske kraftprodusenter på om lag 1-2 milliarder kroner, og videre vil det gjøre det mindre attraktivt for bedrifter og inngå langsiktige kraftavtaler, såkalte PPAer, med norske kraftverk. Dette vil isolert sett føre til mindre utbygging av fornybar energi og er ingen "forbedring av ordningen". Norske myndigheter må uansett følge de juridiske rammene for ordningen.

Fremme en mer effektiv handel og øke verdien av norske opprinnelsesgarantier?

Distriktsenergi er positive til en mer effektiv handel og øke verdien av opprinnelsesgarantier.

Dette kan bidra til en forbedring av ordningen:

- Økt standardisering,
- Styrking av forbrukerinformasjon
- En årlig gjennomgang av handelen.

Distriktsenergi mener en bør etterstrebe et mer transparent marked, unngå særnorske løsninger og oppdatere bransjenormen slik at bransjen har en del felles kjøreregler.

Grunnrentebeskatning mv. på inntekter fra salg av opprinnelsesgarantier

Distriktsenergi er imot en grunnrentebeskatning av opprinnelsesgarantier. Fornybarnæringen er i dag en av de næringene som beskattes høyest, og en økning av skattetrykket gjennom en tenkt grunnrenteskatt på opprinnelsesgarantier vil redusere konkurransekraften og investeringstakten til næringen ytterligere.

Grunnrenteskatt vil også reise spørsmål om teknologinøytralitet mellom vind, sol, vann og andre fornybarekilder. En grunnrenteskatt vil også fjerne viktige inntekter for eierkommuner og eierfylkeskommuner. Ordningen gir i dag viktige bidrag til lokalsamfunn rundt i hele Norge.

Vi ber departementet om å ta kontakt hvis det er noen spørsmål til vårt hørings svar eller det er ett ønske om utfyllende kommentarer til vårt innspill.

Vennlig hilsen

Distriktsenergi.



Knut Lockert
daglig leder